

UMOWA O DZIEŁO

Umowa o dzieło uregulowana jest w **Kodeksie cywilnym (art. 627-646)**. Przez umowę o dzieło **przyjmujący zamówienie** zobowiązuje się do wykonania określonego dzieła, a **zamawiający** zobowiązuje się do zapłaty wynagrodzenia. Przez wykonanie dzieła można rozumieć stworzenie go od podstaw (np. uszycie ubrania, namalowanie obrazu, opracowanie dzieła artystycznego, opracowanie opinii) albo przetworzenie do takiej postaci, w jakiej poprzednio nie istniało (np. reperacja rzeczy zamawiającego, remont mieszkania). Dzieło, z samej swej natury, winno odpowiadać osobistym potrzebom, upodobaniom i wymaganiom zamawiającego – tym zasadniczo różni się od towaru nabywanego w drodze umowy sprzedaży.

Umowę o dzieło należy odróżnić także od umowy o pracę oraz od umowy zlecenia. Od tej pierwszej różni się ona przede wszystkim brakiem stosunku zależności między stronami i koniecznością osiągnięcia pewnego **rezultatu** – w przypadku umowy o pracę wynagrodzenie przysługuje, co do zasady, za wykonanie pracy, nie zaś za jej rezultat. Różnica między umową o dzieło, a umową zlecenia również tkwi w kwestii rezultatu - w umowie zlecenia rezultat nie jest tak akcentowany, nacisk kładzie się raczej na zaufanie między zleceniodawcą a zleceniobiorcą (regułą jest, że zleceniobiorca wykonuje zlecenie osobiście – **art. 738 § 1 Kodeksu cywilnego**).

Jeśli według umowy zawartej przez strony, materiałów, z których ma być wykonane dzieło, dostarcza zamawiający, to zgodnie z **art. 633 Kodeksu cywilnego** przyjmujący zamówienie powinien ich użyć w sposób odpowiedni oraz złożyć rachunek i zwrócić nieużytych części materiałów. Gdyby dostarczony materiał nie nadawał się prawidłowego wykonania dzieła – przyjmujący zamówienie powinien powiadomić o tym niezwłocznie zamawiającego (**art. 634 Kodeksu cywilnego**).

Przyjmujący zamówienie obowiązany jest do wykonania dzieła w terminie określonym w umowie. Jednakże zgodnie z **art. 635 Kodeksu cywilnego**, jeśli przyjmujący zamówienie będzie opóźniał się z rozpoczęciem lub wykonaniem dzieła tak dalece, że nie będzie prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówiony, **zamawiający będzie mógł bez wyznaczenia terminu dodatkowego, odstąpić od umowy** jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła.

W toku wykonywania dzieła zamawiającemu przysługuje prawo do kontroli nad poczynaniami wykonującego dzieło – jeśli stwierdzi, że dzieło jest wykonywane w sposób wadliwy, albo sprzeczny z umową – może zażądać zmiany sposobu wykonywania dzieła i wyznaczyć w tym celu termin, po bezskutecznym upływie którego będzie mógł od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie **na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie (art. 636 Kodeksu cywilnego)**.

Z chwilą ukończenia dzieła przyjmujący zamówienie ma obowiązek wydać dzieło zamawiającemu – niekiedy „oddanie” dzieła nastąpi przez samo jego wykonanie – np. w przypadku przeprowadzenia remontu

pomieszczenia należącego do zamawiającego. Zamawiający **ma obowiązek przyjąć dzieło**, które przyjmujący zamówienie wydaje mu zgodnie ze swoim zobowiązaniem (**art. 643 Kodeksu cywilnego**).

Wynagrodzenie należy do *essentialia negotii* umowy o dzieło, co wynika z art. **627 Kodeksu cywilnego** (dla porównania – nie jest to konstytutywny element umowy zlecenia), a jego uiszczenie stanowi podstawowy obowiązek zamawiającego – zgodnie z **art. 642 Kodeksu cywilnego**, w braku odmiennej umowy, przyjmującemu zamówienie wynagrodzenie należy się w chwili oddania dzieła. Dzieło może być również oddawane częściami – jeżeli wynagrodzenie zostanie obliczone za każdą część z osobna, to będzie się ono należało z chwilą spełnienia każdego ze świadczeń częściowych.

W praktyce, w zależności od charakteru dzieła, ustalenie wynagrodzenia dokonywane jest w dwojaki sposób – w postaci wynagrodzenia ryczałtowego (wynagrodzenie za całość dzieła – stosowane na ogół w przypadku stosunkowo prostych umów o dzieło) albo wynagrodzenia kosztorysowego (ustalanego na podstawie planowanych prac i przewidywanych kosztów – stosowane w przypadku, kiedy zakres i warunki wykonywania dzieła nie mogą być określone w chwili zawarcia umowy). Zgodnie z art. **639 Kodeksu cywilnego** – zamawiający nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia, nawet mimo niewykonania dzieła, jeżeli przyjmujący zamówienie był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkody ze strony zamawiającego (w takim wypadku zamawiający może jednak odliczyć od wynagrodzenia to, co przyjmujący oszczędził z powodu niewykonania dzieła).

Zgodnie z art. **638 Kodeksu cywilnego**, do **odpowiedzialności za wady dzieła**, stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży. Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie jest wyłączona, jeżeli wada dzieła powstała z przyczyny tkwiącej w materiale dostarczonym przez zamawiającego. Jeżeli zamawiającemu udzielona została **gwarancja na wykonane dzieło** - odpowiednio będą się również stosowały przepisy o gwarancji przy sprzedaży.

WŁADZA RODZICIELSKA A PEŁNOMOCNICTWO -- UCHWAŁA SN O SYGN. III CZP 19/15

W uchwale o **sygnaturze III CZP 19/15 z dnia 13 maja 2015 r.** Sąd Najwyższy orzekł, że **dopuszczalne jest, aby przedstawiciel ustawowy małoletniego dziecka udzielił pełnomocnictwa do złożenia oświadczenia o wyrażeniu zgody na dokonanie zabiegu medycznego u tego dziecka.** Jednocześnie, w ocenie Sądu Najwyższego, **niedopuszczalne jest udzielenie pełnomocnictwa ogólnego do wykonywania wszystkich czynności z zakresu władzy rodzicielskiej (w tym „blankietowej” zgody na dokonywanie zabiegów medycznych).**

W przedmiotowej sprawie w imieniu jedyne go przedstawiciela ustawowego - ojca małoletniej - zgodę na wykonanie zabiegu medycznego wyraził pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem, które upoważniało go do reprezentowania rodzica przed wszystkimi instytucjami, szpitalami, urzędami i organami administracji oraz sądami, w tym przed Sądem Najwyższym, we wszelkich sprawach związanych z wykonywaną władzą rodzicielską w stosunku do małoletniej córki, jak również do składania w jego zakresie w imieniu mocodawcy wszelkich oświadczeń woli i zgód.

W ocenie Sądu Rejonowego osobisty charakter czynności związanych z wykonywaniem władzy rodzicielskiej, sprawowanej przez rodziców na zasadzie wyłączności, wyklucza dokonywanie przez pełnomocnika czynności wchodzących w zakres tej władzy, zarówno, jeśli chodzi o pełnomocnictwo ogólne, jak i pełnomocnictwo do dokonanie konkretnej czynności (w przedmiotowej sprawie – danego zabiegu medycznego). Wątpliwość podjął również Sąd Okręgowy, orzekający w drugiej instancji.

Sąd Najwyższy stwierdził, że rodzice dziecka sprawują władzę rodzicielską osobiście na zasadzie wyłączności w zakresie pieczy nad osobą dziecka, zarządu jego majątkiem i reprezentacji (art. 95 § 1, 96 i 98 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego), chociaż **nie jest wyłączona możliwość posługiwania się przy jej wykonywaniu innymi osobami, jeżeli takie rozwiązanie służy dobru dziecka**, a rodzice nie rezygnują z ingerencji w podstawowych sprawach dotyczących jego osoby. Wobec braku unormowania kwestii działania rodziców przez pełnomocnika w sprawach z zakresu władzy rodzicielskiej w przepisach Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, **zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego regulujące instytucję przedstawicielstwa.**

W ocenie Sądu Najwyższego podstawowe znaczenie dla oceny możliwości udzielenia przez rodziców pełnomocnictwa do czynności materialnoprawnych ma art. 96 Kodeksu cywilnego, którego treść wyklucza istnienie pełnomocnictwa o takim samym zakresie, jak przedstawicielstwa ustawowego. Sąd Najwyższy podkreślił, że ustanowienie pełnomocnictwa ogólnego pozostaje także w sprzeczności z art. 98 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym obejmuje ono umocowanie do czynności zwykłego zarządu, zaś większość czynności materialnoprawnych z zakresu pieczy nad dzieckiem, w tym udzielenie zgody na dokonanie konkretnego zabiegu medycznego należy do czynności przekraczających ten zarząd. Sąd Najwyższy zauważył jednocześnie, że umocowanie osoby trzeciej do pełnego wykonywania władzy rodzicielskiej mogłoby prowadzić w istocie do jej ograniczenia lub pozbawienia, co pozostaje w wyłącznej kognicji sądu opiekuńczego, a nadto jest sprzeczne z zasadą wyłączności i niepodzielności jej sprawowania.

W podsumowaniu uchwały Sąd Najwyższy zdecydował, że **nie można z góry wykluczyć szczególnych sytuacji, w których dobro dziecka będzie wymagało wyrażenia zgody na konkretny zabieg medyczny przez pełnomocnika**, jeżeli przedstawiciel ustawowy nie może złożyć oświadczenia osobiście, a nie ma podstaw do powołania kuratora. Zgodził się z Sądem Okręgowym, że zasadą, ustanowioną w Kodeksie cywilnym, jest możliwość dokonywania czynności prawnych przez pełnomocnika, a wyjątek od tej zasady musi mieć albo podstawę ustawową albo musi wynikać z właściwości czynności prawnej - w tym wypadku musiałyby mieć charakter czynności osobistej z punktu widzenia osoby, której dotyczy zgoda. Wyłączenie dotyczyłoby wówczas każdego przedstawiciela, tak ustawowego, jak i pełnomocnika. **Skoro jednak zgodę na zabieg może wyrazić przedstawiciel ustawowy, to czynność nie ma charakteru osobistego.** Zdaniem Sądu pełnomocnictwo do wyrażenia zgody na zabieg lub metodę leczenia i diagnostykę, o których mowa w art. 34 ust. 1 Ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry z dnia 5 grudnia 1996 roku, może mieć charakter zarówno pełnomocnictwa do poszczególnej czynności, jak i pełnomocnictwa rodzajowego w przypadku leczenia periodycznego, wymagającego powtarzalnych zabiegów lub diagnostyki, **z tym że ich charakter musi być ściśle określony.**